

«آرمان ملی» از تنش در مرزهای شرقی گزارش می‌دهد

گسترش جنگ از کابل تا اسلام

آرمان ملی؛ پس از استقرار دولت طالبان در افغانستان، درگیری‌های مرزی میان این کشور و پاکستان افزایش یافته است و هر چند ماه یک‌بار تحولات و تنش‌های نظامی میان دوطرف شکل می‌گیرد.

پشتون‌ها که اکنون تحت عنوان طالبان در افغانستان قدرت را در دست گرفته‌اند، نگاهی به بخش‌های پشتون‌نشین پاکستان دارند تا احتمالاً با اضافه‌کردن این مناطق به خاک افغانستان، ایده پشتون ستان را که در ذهن بخشی از جریان طالبان وجود دارد، عملی کنند.

از این طریق، آنان می‌توانند از منظر جمعیتی نیز بر تعداد پشتون‌ها در افغانستان بیفزایند و از وضعیت اقلیت خارج شوند. در این ارتباط فریدون مجلسی، کارشناس روابط بین‌الملل دیدگاه‌های خود را با «آرمان ملی» در میان گذاشته که در ادامه می‌خوانید.

پشتونستان بزرگ

پاکستان تا حدود زیادی همواره آغازگر مشکلات افغانستان بوده است. این کشور همواره از سوی دولت افغانستان تهدید می‌شده، چرا که بخش بزرگ و حتی بزرگ‌تر از جمعیت پشتون‌های افغانستان، در پاکستان زندگی می‌کنند. منطقه پیشاور و نواحی شمالی آن از دید افغان‌ها بخشی از پشتون‌ستان محسوب می‌شود.

پاکستانی‌ها در زمان جنگ داخلی افغانستان، پشتون‌ها را تجهیز کرده و آنان به صورت سازمان‌یافته به افغانستان فرستادند و حکومت اولیه طالبان را که حکومتی بدوی بود، در افغانستان تشکیل دادند و نام آن را امارت اسلامی افغانستان گذاشتند.

پس از آنکه این دولت به مأمنی برای بن‌لادن تبدیل شد، آمریکا وارد میدان شد و توانست حکومت طالبان را سرنگون کند. آمریکا ۲۰ سال در افغانستان حضور داشت، اما زمینه اجتماعی افغانستان با مدرنیته آمریکایی سازگار نبود. به همین دلیل، یار دیگر طالبان که این بار تجربه بیشتری کسب کرده بود، فعال شد و با روندی که در سوریه به کنارترفتن بشار اسد انجامید، دولت افغانستان و رئیس‌جمهور آن را در مدت کوتاهی سرنگون کرد.

در این مرحله، امارت افغانستان به تدریج خود را در قالب یک دولت دید، وزارتخانه‌ها را در اختیار گرفت، بانک مرکزی را فعال کرد و مدارس دخترانه را تعطیل نمود، اما در عین حال به تشکیل یک دولت فراگیر تن نداد.

ادعاهای قدیمی

زمانی که طالبان توانستند جایگاه خود را در افغانستان تثبیت کنند، ادعاهای قدیمی خود درباره پشتون ستان را دوباره در دستور کار قرار دادند. به همین منظور، طالبان پاکستان نیز شکل گرفت؛ جریانی که خواهان جداسازی مناطق پشتون ستان از پاکستان که پاکستانی‌ها آن را «مسرح» می‌نامند، و حتی پیوستن آن به افغانستان است.

در برخی موارد، بلوچ‌ها نیز در این طرح‌ها لحاظ می‌شوند که این موضوع برای پاکستان مسأله بزرگی به شمار می‌رود، زیرا این کشور از اقوام پنجابی، سنندی، بلوچی و مهاجران پس از تقسیم هند و پاکستان تشکیل شده و توازن قومی برای آن اهمیت اساسی دارد.

پشتون‌های طالبان افغانستان به تدریج باور کرده‌اند که دولت افغانستان را خود تشکیل داده‌اند و انتظار دارند به برادران پشتون خود در پاکستان بپیوندند. این در حالی است که پشتون‌ها در افغانستان حدود یک سوم جمعیت را تشکیل می‌دهند، اما زبان خود را غالب کرده‌اند و می‌کوشند با افزایش جمعیت پشتون‌ها، از موقعیت شکنج خارج شده و به قوم مسلط تبدیل شوند.

هشدار به افغانستان

این تحولات داخلی افغانستان به پاکستان نیز سرایت کرده است. پشتون‌ها عموماً عادت دارند امور خود را با تکیه بر سلاح پیش ببرند و از تجهیزات به‌جامانده از حضور آمریکا نیز مقادیر قابل توجهی در اختیار دارند. همین مسأله موجب شده است که پاکستان برای جلوگیری از اقدامات آنان در خاک خود، ضرب‌سستی نشان دهد. تاکنون حمله گسترده‌ای صورت نگرفته و اقدامات بیشتر به صورت محدود و هشداردهنده بوده است تا اعلام آغاز یک جنگ علنی تلقی نشود.

پاکستان یکی از قدرتمندترین ارتش‌های منطقه را در اختیار دارد و خود را برای مقابله با هند آماده کرده است. بنابراین حملات اخیر را باید در چارچوب یک هشدار بزرگ به افغانستان ارزیابی کرد. پاکستان در اندیشه الحاق افغانستان به خود نیست، اما نسبت به هرگونه تلاش برای تغییر مرزها یا تحریک مناطق پشتون‌نشین حساس است.

اکنون باید منتظر ماند و دید روند تحولات به کدام سو خواهد رفت؛ چرا که تنش میان کابل و اسلام‌آباد وارد مرحله‌ای حساس شده و آینده آن به تصمیم‌های دوطرف بستگی دارد.

شنبه ۱۲ • ۱۴۰۴
شماره ۲۳۳۴ سال هشتم ۱۵ رضان ۱۴۴۷ / ۲۸ فوریه ۲۰۲۵

armanmeli.ir

«آرمان ملی» دور سوم مذاکرات ایران و آمریکا را بررسی می‌کند

ادامه ماراتن مذاکرات در وین

◀ **سیدعباس عراقچی** : در حوزه هسته‌ای و تحریم‌ها وارد بررسی جدی عناصر یک توافق شدیم

تهران وزیر امور خارجه در جمع خبرنگاران حاضر شد و در خصوص دورم سوم مذاکرات اظهار داشت: نمی‌توانم بگویم که یکی از جدی‌ترین و طولانی‌ترین ادوار مذاکراتی ما برگزار شد. نزدیک شده‌است. البته همچنان اختلاف‌نظرهایی وجود دارد که سیدعباس عراقچی گفت: «در مجموع، طی این چند ساعت طولانی و بسیار فشرده، پیشرفت‌های خوبی حاصل شد و وارد بررسی جدی عناصر یک توافق شدیم؛ چه در حوزه هسته‌ای و چه در زمینه تحریم‌ها. درباره برخی مسائل، تفاهم‌ها بسیار نزدیک شده‌است. البته همچنان اختلاف‌نظرهایی وجود دارد که طبیعی است اما نسبت به گذشته، جدیت بیشتری در هر دوطرف برای رسیدن به یک راه‌حل مذاکره‌شده مشاهده می‌شود». وزیر امور خارجه ادامه داد: «توافق شد که از روز دوشنبه، تیم‌های فنی در وین و در آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، بررسی‌های کارشناسی فنی را آغاز کنند تا برخی موضوعات فنی در قالب یک چارچوب مشخص تنظیم شود و سپس با مطالبات و ملاحظات سیاسی دوطرف تطبیق داده شود». وی اظهار کرد: «همچنین تصمیم بر این شد که دور بعدی مذاکرات در آینده‌ای نزدیک، احتمالاً کمتر از یک هفته دیگر برگزار شود. در مجموع، همان طور که اشاره کردم، این دور مذاکرات یکی از بهترین، جدی‌ترین و طولانی‌ترین دوره‌های گفت‌وگوهای ما بود. در حوزه رفع تحریم‌ها خیلی مشخص انتظار تیمان را مطرح کردیم.» عراقچی گفت: «اینکه چه اقداماتی باید انجام شود، چه تحریم‌هایی از سوی آمریکا باید رفع شود و در خصوص موضوعات مطرح در شورای امنیت چه روندی باید طی شود. اختلاف‌نظرهای موجود و اقداماتی که لازم است صورت گیرد، از سوی ما به روشنی تشریح شد و قرار بر این شد که در جلسه آینده، به شکل جزئی‌تر و دقیق‌تر وارد این مباحث شویم». وی تصریح کرد: «درباره دور بعدی مذاکرات، یعنی دور چهارم، توافق شده است که دور بعدی برگزار شود».

◀ سفر میانجی به واشنگتن

همزمان با مذاکرات ژنو و حتی پس از مذاکرات خبرهایی ضد و نقیض از سوی رسانه‌های غربی در خصوص آمادگی آمریکایی‌ها برای حمله نظامی به ایران در فضای رسانه‌ای و مجازی مطرح شد که در نوع خود قابل تأمل است. اینکه رویکرد ترامپ و دولتش بالاخره

◀ جدیت و پیشرفت

پس از ساعات‌ها مذاکره بالاخره شامگاه پنجشنبه به وقت

«آرمان ملی» در گفت‌گویی تحلیلی می‌کند

همگرایی سیاسی برای رفاه جامعه

مهدی آیتی: منافع ملی تنها هدف فعالیت سیاسی باشد

مورد اینک‌ه چرا حکمرانی‌ها نایز به همکاری‌های داخلی بین احزاب و گروه‌های سیاسی دارند، به خبرنگار «آرمان ملی» می‌گوید: «در ابتدا باید به این مورد اشاره کنم که همکاری سیاسی میان طیف‌های مختلف فکری و جناح‌های گوناگون در هر کشوری یکی از پیش‌نیازهای اساسی برای دستیابی به ثبات، توسعه و پایداری و رفاه حداکثری جامعه به شمار می‌آید. جامعه‌ای که در آنها رقابت سیاسی وجود دارد، تعامل و پذیرش تفاوت‌ها همراه است، معمولاً توان بیشتری برای حل مسائل پیچیده اقتصادی و اجتماعی دارند. در مقابل، تقابل‌های فرسایشی و حذف متقابل، انرژی و منابع کشور را به جای حل مشکلات واقعی مردم صرف منازعات درون‌سیستمی می‌کند. توجه داشته باشید که تنوع دیدگاه‌های سیاسی در ذات خود یک فرصت است، نه تهدید. هر جریان سیاسی با توجه به پایگاه اجتماعی، تجربیات و اولویت‌های خود می‌تواند بخشی از واقعیت‌های جامعه را نمایندگی کند. هنگامی که این دیدگاه‌ها در قالب سازوکارهای همکاری و گفت‌وگوی سازنده کنار هم قرار می‌گیرند، تصمیم‌گیری‌ها جامع‌تر، واقع‌بینانه‌تر و پایدارتر خواهد بود. این موضوع به ویژه در حوزه‌های مانند سیاست‌گذاری اقتصادی، اصلاحات اجتماعی و مدیریت بحران اهمیت بیشتری پیدا می‌کند. بنابراین ادوار مجلس شورای در همین مورد و با اشاره به اهمیت در نظر گرفتن منافع ملی از سوی فعالان سیاسی و اجتماعی ادامه می‌دهد: «منافع ملی نقطه تلاقی همه جریان‌های سیاسی است. هر چند ممکن است درباره روش‌ها اختلاف‌نظر وجود داشته باشد، اما

هدف کلان یعنی بهبود کیفیت زندگی مردم، افزایش فرصت‌ها، کاهش نابرابری و تقویت جایگاه کشور در عرصه بین‌المللی می‌تواند مبنای همکاری مشترک قرار گیرد. تمرکز بر منافع ملی کمک می‌کند رقابت سیاسی از حالت تقابلی صرف و صدی خارج شده و به رقابت بر سر ارائه راه‌حل‌های بهتر تبدیل شود. از منظر رفاه اجتماعی، همکاری باید به دنبال موجب ثبات در سیاست‌ها می‌شود. ثبات، پیش‌شرط جذب سرمایه، رشد تولید، ایجاد اشتغال و برنامه‌ریزی بلندمدت است. زمانی که سیاست‌ها با تغییر دولا‌ها یا جناح‌ها به طور کامل دگرگون نشود و نوعی توافق حداقلی میان نیروهای سیاسی وجود داشته باشد، فعالان اقتصادی و شهروندان با اطمینان بیشتری تصمیم‌گیری می‌کنند. این اطمینان مستقیماً به بهبود رفاه عمومی منجر می‌شود. همچنین همکاری میان طیف‌های مختلف به افزایش اعتماد عمومی کمک می‌کند. جامعه زمانی احساس مشارکت و نمایندگی می‌کند که ببیند دیدگاه‌های متنوع در فرآیند تصمیم‌گیری حضور دارند. این اعتماد سرمایه اجتماعی را تقویت کرده و اجرای سیاست‌های دشوار اما ضروری را امکان‌پذیرتر می‌سازد. رفاه حداکثری یک پروژه جمعی است و تحقق آن بدون همکاری سیاسی دشوار خواهد بود. گفت‌وگوی مستمر، پذیرش تکرر، تعریف خطوط قرمز مشترک و اولویت‌دادن به منافع ملی می‌تواند مسیر حرکت کشورها به سوی توسعه و رفاه پایدار را هموار کند. همکاری سیاسی نه به معنای حذف رقابت، بلکه به معنای تبدیل رقابت به موتور پیشرفت جامعه است.»

آرمان ملی

سیاست

گزارش

روایت تقی آزادارمکی، از تحولات اخیر جامعه و دانشگاه‌ها

اینکه چند نفر شعار تند بدهند، به معنای جهت‌گیری کلی دانشگاه نیست

نسخه درمان زخم‌های جامعه این است که زخم را بشناسیم یک جامعه‌شناس در خصوص درمان زخم‌های جامعه و نسخه عملی درمان اظهار داشت: نسخه درمان زخم‌های جامعه این است که زخم را بشناسیم. پزشکی که می‌خواهد معالجه کند، اگر بیماری را نشناسد که نمی‌تواند چاقو دست بگیرد. به نظر من این شناخت وجود ندارد. جماران نوشت؛ تقی آزادارمکی گفت: باید نیروهای منفک از قدرت، سیاست و امنیت که توانایی این را دارند، بتوانند وضعیت این زخم را صورت‌بندی کنند. اما اگر این کار را نکنیم، هر اقدامی انجام بدهیم ما را به گرفتاری می‌رساند. مثلاً مسئولان می‌گویند می‌دانیم که وضع بد است؛ این حرف آتش به معرکه می‌زند. یادگیری می‌گوید اینها خارجی هستند. هر نوع دآوری در مورد این جریان، چون مبتنی بر یک شناخت جامع و درست نیست، خودش می‌تواند عاملی برای تخریب، اختلال و نابسامانی باشد. وی افزود: اولین گام این است. حالا اینکه ممکن می‌شود یا نمی‌شود، به اراده همه ما در کشور برمی‌گردد که می‌خواهیم فروبریزیم یا می‌خواهیم از این فروریختن نجات پیدا کنیم و گام بعدی را برداریم. نکته سوم هم این است که اساساً اینها باید در راستای تغییرات بنیادی باشد. اگر برای تغییرات بنیادی اراده وجود دارد، می‌شود کاری کرد. ولی اگر با وضعیت موجود می‌خواهیم نگاه آسیب‌شناسانه داشته باشیم، امکان هیچ نوع مداخله‌ای نیست و شرایط را بدتر هم می‌کند. این استاد دانشگاه در خصوص تحولات اخیر در دانشگاه‌ها بیان کرد: اتفاق خیلی خوبی افتاده است. دیگر مردم شبانه به خیابان نمی‌آیند که شعار بدهند و کسی هم کشته نمی‌شود. دانشجویان به عنوان نمایندگان جامعه مدنی به صحنه آمده‌اند و اعتراض‌های مدنی می‌کنند. یعنی ورود دانشجویان به معنای ظهور بخشی از حوزه نخبگانی کشور برای برون‌رفت از بحران است. چرا ما این راه به رسمیت نمی‌شناسیم و محکوم می‌کنیم؟ وی ادامه داد: نخبگان آمده‌اند، وقتی دانشجویان بیایند، کنارش استادان، روشنفکران و گروه‌های سیاسی هستند. بعد ما چرا را از خارج کشور نجات می‌دهد و بحران را به دست یک گروه اظهارکرد: اما اینکه چه می‌گویند، اتفاقاً برخلاف تصویری که رسانه‌هایی مثل ایران اینترنشنال می‌سازند، کمترین شعار مربوط به پهلوی است. شعارهای اساسی جامعه مدنی را فریاد می‌زنند که آزادی، دولت مدرن، مسئولیت‌پذیری، رفاه و توسعه می‌خواهند. چراسی به این اتفاق تن نمی‌دهد؟ چرا این سخن نخبگانی جامعه مدنی را گوش نمی‌کند؟

◀ مسیرهای اعتراض

وی در خصوص شعارهای ساختارشکن و تندی که در تجمعات دانشگاهی سر داده می‌شود و راهکار برای این مساله اذعان کرد: باید میان دانشگاه‌های مختلف تفکیک قائل شد. در دانشگاه‌هایی مثل شریف، جهت‌گیری غالب شعارها دفاع از آزادی، عدالت و جامعه مدنی بود. حتی اگر شعارهایی با نام چهره‌های خاص داده شد، نمی‌توان آن را به کل دانشگاه تعمیم داد. اینکه چند نفر شعار تند بدهند، به معنای جهت‌گیری کلی دانشگاه نیست. اتفاقاً این نشان می‌دهد که جامعه مسیره‌ای رسمی برای بیان اعتراض ندارد و صداها به شکل ویر و پراکنده بروز می‌کند. این جامعه‌شناس گفت: ما در کشوری زندگی می‌کنیم که از نظر تاریخی ظرفیت بالایی برای تحزب دارد، اما این ظرفیت سرکوب یا معلق شده است. اگر احزاب ملی‌گرا، مذهبی، اصلاح‌طلب، محافظه‌کار یا حتی مدافعان سیاست‌های رسمی اجازه فعالیت واقعی داشته باشند، اعتراض به مسیر طبیعی خودش برمی‌گردد. و آن وقت دیگر نیازی نیست دانشجویان همه ناراضی‌تی‌ها را به دوش بکشند. دانشگاه در این میان تبدیل به سپر بلاشده؛ در حالی که اگر فضاهای مدنی باز شوند، خود دانشگاه به کارکرد اصلی‌اش بازمی‌گردد. آزادارمکی تصریح کرد: تاکنون احزاب، منتقدان و معترضان را حذف و نمایندگان جامعه مدنی را هم سرکوب کرده‌ایم. این را خدا برای جمهوری اسلامی خواسته که جامعه مدنی دانشگاه‌ها آمده که اگر به صورت مدنی و مسالمت‌آمیز برگزار شود و نیروهای رقیب و از بیرون دانشگاه در آن مداخله نکنند، دانشگاهیان و روشنفکران به اینها می‌پیوندند و مسأله از درون دانشگاه به درون حزب و ساحات‌های مدنی دیگر منتقل می‌شود. بعد از آن طریق بر سر تغییرات بنیادین گفت‌وگو می‌شود. وی در خصوص میدان دادن به دانشگاه و قدرت گرفتن احزاب در کنار آن تأکید کرد: کاملاً درست است. احزاب در کنارش قدرت می‌گیرند و به میدان بیایند. قبل از اینکه یک ماجرای دیگر درست شود، باید اجازه داد که این مسأله نشیر پیدا کند و به داخل احزاب و مطبوعات برود و قصبه داخلی شود و جامعه بحران و سرمایه‌های اجتماعی را مدیریت کند. من اگر اختیار داشتم اجازه می‌دادم فردا نمایندگان جامعه مدنی یک تظاهرات بزرگ ملی برگزار کنند. بخش اعظم جامعه معترض به میدان می‌آیند و نمایندگان آنها با دیگران گفت‌وگو می‌کنند و به یک توافقی می‌رسند.

◀ خبر

رئیس کمیسیون امنیت ملی مجلس:

یک حرکت بی‌خرदानه آمریکا منطقه را به آتش خواهد کشاند
رئیس کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس باشاره به تهدیدات آمریکا گفت: یک حرکت بی‌خرदानه آمریکا میدان راه به آتش خواهد کشاند. ابراهیم عزیزی با اشاره به مذاکرات ایران و آمریکا بیان کرد: در این مذاکرات صرفاً مسائل مربوط به غنی‌سازی هسته‌ای مورد بحث قرار گرفته و ایران ضمن تعامل، از حق مسلم خود نیز کوتاه نخواهد آمد. وی تصریح کرد: نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران امروز در آمادگی کامل به سر می‌برند و تمامی تحرکات دشمن را در منطقه رصد می‌کنند و اگر آن‌ها دچار خطای محاسباتی شوند، با برخوردی قاطع مواجه خواهند شد. نماینده مردم شیراز و وزقان در مجلس در عین حال گفت: آمریکا اصل صنعت هسته‌ای را پذیرفته است و باید متناسب با نیاز ایران اسلامی رفیق‌سازی صورت گیرد. ایران چون منطقی و قفتمان دارد، اهل مذاکره است.